

VERHALEN
uit de
AMBULANCE

Mariëtte Middelbeek

Eerste druk oktober 2009
Tweede druk oktober 2009
Derde druk november 2009

MARIËTTE MIDDELBEEK

VERHALEN
uit de
AMBULANCE

Disclaimer

De verhalen zijn gebaseerd op de belevingen en ervaringen van ambulance-medewerkers. Namen, gebeurtenissen, plaatsen en andere (herkenbare) gegevens zijn gefingeerd of weggelaten. Herkenning van de verhalen berust louter op toeval. Derhalve kan uitgeverij geen aansprakelijkheid aanvaarden in het geval enige schade uit deze publicatie mocht voortvloeien.

INHOUD

Voorwoord	9
Even voorstellen	13
Bugs Bunny	15
Mama slaapt	18
TK1951	21
Theepot	24
Vrachtwagen	26
Op de stenen	28
Fietsen	30
BOP	32
Vingers	34
Slagboom	36
Sanne	38
Haven	40
Valse voorwendselen	42
Grap	45
Kinderdagverblijf	47
Container	50
Ether	52
Doekje	54
Gezonde baby	56
Medicijnen	59
Niet lekker	62

Wat is er gebeurd?	64
Fourwheeldrive	66
Van Sweelinck Aerdenhout	68
Onverklaarbaar	71
De Stones	74
Bevrijdingsdag	76
Enschede	79
Haast	82
Martina	86
Mooi vak	88
Hij is dood	90
Takkewijf	92
Trap	94
Arrestatieteam	96
Oom Bert	99
Kampioen	101
De Belgische broers	103
Woedeaanval	105
Hond	107
Officier	109
Balen	111
Buiten	114
Samurai	116
Brug	118
Klokkijken	120
Nachtdienst	122
Bestelbusje	124
Gaasjes	126
Onwel	128
Niet plus	130
EHBO-cursus	133
Lits-jumeaux	135
De vondeling	137
Spoor	140

Kerstkindes	142
Toneel	145
De bijkom-kamer	148
Pa en Moe	150
Houten banden	152
Kettinkje	154
Gezinsdrama	156
Broodtrommel	158
Dompelbad	160
Niet meer beter	162
‘Gullie krijgt gevulde koeken’	165
Verklarende woordenlijst	167
Ambulancezorg mobiele schakel in de (acute) zorgketen	171

Woorden met een * zijn terug te vinden in de verklarende woordenlijst.

VOORWOORD

‘Verhalen uit de ambulance’. Het is belangrijk dat die worden verteld. Waarom?, zult u zich misschien afvragen. Omdat we met z’n allen trots kunnen zijn op de Nederlandse ambulancezorg. De zorg is goed georganiseerd en wordt uitgevoerd door hoog opgeleide, bekwame ambulancemedewerkers. Mensen die hun vak met hart en ziel uitoefenen, maar die vooral ook het verschil willen maken in het leven van hun patiënten. Soms door een klein gebaar of oprechte belangstelling, soms door levensreddende handelingen.

In dit boek worden ze prachtig geportretteerd. Daarom bevelen we het van harte bij u aan. De verhalen zijn uit hun werkzaam leven gegrepen. Met alle opmerkelijke situaties, grappige incidenten en heftige confrontaties die daarbij horen. Je ziet de professionals als het ware aan het werk, bezig met het leveren van de best mogelijke zorg aan de mensen die aan hen zijn toevertrouwd. Maar je ziet ook mensen met hun opvattingen en emoties.

Ambulancezorg Nederland is de koepel van alle ambulanceorganisaties in ons land. De directeuren, maar bijvoorbeeld ook stafmedewerkers en verpleegkundigen van die organisaties, overleggen regelmatig. Verder wordt er met de minister en de mensen van het ministerie gepraat over wat er nog aan de ambulancezorg verbeterd kan worden. Wat Ambulancezorg Nederland ook doet, is zorgen voor de ambulancemensen op de auto. Door ze, als mensen die altijd hun patiënten op de eerste plaats zetten, ook te leren af

en toe een beetje op zichzelf letten. Dat betekent dat ze agressie van familieleden niet hoeven te accepteren, ook al zijn zij de eersten die de emoties kunnen plaatsen. Maar ook dat ze een time-out kunnen nemen na zorg verleend te hebben bij een ernstig ongeeluk, waar bijvoorbeeld kinderen bij betrokken waren. En bij dat op zichzelf letten helpt het als wij als burgers een goed beeld hebben van wat ambulancezorg eigenlijk inhoudt en wat we kunnen en mogen verwachten. Hiermee komen we de mannen en vrouwen van de ambulance een stukje tegemoet. En daar wordt iedereen beter van.

Zwolle, september 2009

Ed Worm

Voorzitter Ambulancezorg Nederland

EVEN VOORSTELLEN

Freek (54) werkt al tweeëndertig jaar als ambulancechauffeur. Daarvoor was hij slager.

Harry (31) werkt sinds zes jaar als ambulancechauffeur. Daarvoor werkte hij bij de brandweer.

Inge (40) werkt ruim zestien jaar als ambulancechauffeur.

Janine (46) werkt acht jaar als ambulanceverpleegkundige. Ze werkte eerder als verpleegkundige op de intensive care, de hartbewaking en de spoedeisende hulp, waarvoor ze diverse gespecialiseerde opleidingen volgde.

Jasper (32) werkt sinds zes jaar als verpleegkundige op de ambulance. Hiervoor werkte hij op de spoedeisende hulp van een groot ziekenhuis.

Johannes (53) is al achtentwintig jaar werkzaam als ambulanceverpleegkundige. Voor die tijd heeft hij een opleiding gedaan in een psychiatrisch en algemeen ziekenhuis.

Martijn (41) werkt sinds twaalfenhalf jaar als ambulanceverpleegkundige, nadat hij eerder op de spoedeisende hulp van een middelgroot ziekenhuis werkte.

Raymond (30) werkt sinds anderhalf jaar als ambulancechauffeur.

Richard (40) werkt zes jaar als ambulanceverpleegkundige. Eerder was hij werkzaam op de spoedeisende hulp.

Rimmer (46) werkt zestien jaar als ambulancechauffeur. Voor hij op de ambulance ging werken was Rimmer vrachtwagenchauffeur.

Rob (53) begon tweeëndertig jaar geleden als ambulanceverpleegkundige. Na vijf jaar ging hij onderwijskunde studeren en werd docent aan de opleiding A-verpleegkundige. Weer vijf jaar later was Rob terug op de ambulance. Hij is naast ambulanceverpleegkundige ook docent aan de opleiding voor ambulancechauffeurs.

BUGS BUNNY

Rimmer / Bennebroek / Zondagochtend 5:16 uur

IK PARKEER DE AUTO VOOR een mooie twee-onder-een-kapwoning in Bennebroek. Een man die op het punt staat vader te worden heeft net in paniek het alarmnummer gebeld, omdat het hoofdje er al bijna uitkomt en de verloskundige onbereikbaar is. Het is logisch dat mensen in zo'n situatie een ambulance bellen, maar eigenlijk kunnen ook wij niet veel doen. We kunnen een barende vrouw met spoed naar het ziekenhuis vervoeren zodat ze daar kan bevallen. We kunnen iets betekenen voor een net geboren baby, maar in de fase van uitdrijving kan alleen de verloskundige of een gynaecoloog iets doen. Wij missen de ervaring om echte verloskunde toe te passen. Een melding waarbij wordt gesproken over een hoofdje dat bijna wordt geboren, maakt een verpleegkundige vaak zenuwachtig. Zo ook Marina, de verpleegkundige van vandaag.

'Als je iets nodig hebt, dan zeg je het maar', roep ik terwijl we uitstappen.

'Aan jou heb ik ook niets', moppert Marina nerveus. Ik lees de spanning van haar gezicht af. Zelf ben ik ook gespannen. Het is erg moeilijk in te schatten hoe zo'n melding uitpakt. Misschien krijgen we zo meteen een gezond baby'tje in onze handen gedrukt dat we alleen maar in een dekentje hoeven te wikkelen. Maar er is ook een kans dat we ineens midden in een kinderreanimatie zitten of dat we met loeiende sirenes naar het ziekenhuis racen met een puffende moeder aan boord.

Met twee koffers vol spullen in onze handen benen we naar de voordeur, die al open staat.

‘Hallo, wij zijn van de ambulancedienst!’ roept mijn collega in de hal.

Er komt een bijzonder relaxed uitziende man de trap af. De mouwen van zijn overhemd heeft hij opgestroopt. ‘Ja, dag, ik hoorde jullie al.’

Ik aarzel even. ‘Bent u degene die heeft gebeld?’

‘Ja, dat klopt.’

‘Oh. We kregen een melding dat de beller in paniek zou zijn, maar zo ziet u er niet echt uit.’

‘Nee, niet meer. Ik heb mijn achterbuurman erbij gehaald. Loop anders even mee naar boven.’

We volgen de man de trap op. ‘Uw achterbuurman?’ vraagt Marina. ‘Waarom eigenlijk?’

‘Nou, hij is gynaecoloog.’

Ik schiet in de lach. ‘Ja, die kun je er nu wel bij hebben.’

‘Maar moeten wij nog helpen?’ vraagt mijn collega als we op de overloop staan.

Vanuit de slaapkamer klinkt het antwoord. ‘Ja, graag!’

Achter elkaar lopen we naar binnen. In bed ligt een moeder met een blakende baby op haar buik. Aan het voeteneind staat de gynaecoloog, gestoken in een grijze Bugs Bunny-onderbroek. Voorovergebogen inspecteert hij zijn achterbuurvrouw.

Ik probeer niet te lachen. ‘Eh... dokter. Kunnen we nog iets voor u doen?’

‘Nou...’ Hij duwt zijn bril recht op zijn neus. ‘Als jullie een hecht-draadje hebben, dan zal ik het even netjes hechten.’

‘Tja, dat is wel vervelend. Dat hebben we niet.’

‘Nou ja, dat maakt niet uit hoor. De verloskundige is ook onderweg.’

Ineens schiet de kersverse vader overeind. ‘Oh, ik vergeet helemaal foto’s te maken!’

Opgewekt roep ik: ‘Ja, dat moet je wel doen. En maak er ook maar eentje van je buurman, want een gynaecoloog die in z’n onderbroek een bevalling leidt zie je niet zo vaak!’

De arts kijkt naar onze gezichten en daarna naar zichzelf. Ineens is hij helemaal uit zijn rol gevallen. ‘Eh... Hm. Ja.’

Gelukkig zet de baby net een keel op. Marina en ik nemen afscheid en rijden met een grote grijns terug naar de post.

MAMA SLAAPT

Jasper / Uden / Zaterdagavond 20:31 uur

ER KOMT EEN PANIEKMELDING binnen van een man. Zijn vrouw geeft bloed over en is niet meer aanspreekbaar. 'Patiënte is bekend bij de oncoloog', voegt de meldkamer nog toe.

Er flitst van alles door mijn hoofd terwijl we snel instappen en met zwaailicht en sirene wegrijden.

Mevrouw is niet meer aanspreekbaar en er is geen ademhaling, dus ik ga uit van een reanimatiesetting en laat een tweede auto* komen. Maar oncologie, kanker... Hoe erg is het? Wil deze mevrouw nog wel worden gereanimeerd?

We komen aan bij het huis en gaan naar binnen. Het lukt me meestal goed om afstand te houden, het leed van mensen die ik niet ken ook niet te voelen.

Maar daar staan we plotseling, bij een jong gezin in de woonkamer en het lukt me niet om me af te sluiten. Daar ligt moeder, 34 jaar, naast haar haar man helemaal in paniek, twee kleine kinderen en een hele grote plas bloed.

Shit, denk ik.

Ik ga over op de automatische piloot om mijn werk te kunnen doen. 'Ga maar eventjes opzij staan', zeg ik tegen de kinderen. Ik moet aandacht aan ze besteden, ze zijn bang.

Ik zet de monitor neer, controleer hartslag en ademhaling. Niets. Deze vrouw is dood. En de vraag is: gaan wij starten met reanimeren of niet?

Dit is een moeilijk moment, voor mij, maar ook voor de man van de patiënte. Maar ik moet de vraag stellen. Ik zit op mijn knieën

recht voor het ziekenhuisbed in de woonkamer. Deze mevrouw is al ongeneeslijk ziek. Ik kijk naar haar man.

‘Wil uw vrouw gereanimeerd worden of niet? Sorry, maar ik moet dat nu weten.’

De man schudt zijn hoofd. Hij kan niet meer praten. Ik geloof hem op zijn woord. Dit lijkt me niet het moment om naar de officiële verklaring te vragen.

We stoppen. Ineens is het doodstil in de kamer. Mijn collega en ik kijken elkaar aan. En nu? ‘Patiënt gesuccumbeerd’, geven we door aan de meldkamer, omdat we niet ‘patiënt dood’ door de kamer willen schreeuwen. De tweede auto* wordt afgebeld.

De situatie is nu totaal anders. Ik moet omschakelen, dit vraagt om een heel andere aanpak. Daar sta ik dan, met een overleden moeder, een van verdriet ingestorte vader en twee kleine kindertjes die mij met waterige oogjes aankijken.

Ik slik. ‘Meneer, als u met de kinderen naar boven gaat, dan leggen wij uw vrouw netjes neer en dan gaan we zo even verder.’

Het bloed op de lichte laminaatvloer vegen we weg met wat doekjes en we leggen mevrouw in het bed. Ze is mager.

Ik kijk mijn collega aan. Hij loopt naar boven.

Bij de echtgenoot van de vrouw lopen de tranen over de wangen, de kinderen kijken bedrukt. Hun vader kan hen nu, in deze toestand, geen verklaring geven. Natuurlijk wist hij dat zijn vrouw ziek was, natuurlijk wist hij dat dit moment zou komen, maar het komt toch altijd onverwacht. Mijn collega ontfermt zich over meneer, de zoon-tjes kijken naar mij.

Ik denk snel na. Ik moet deze kinderen vertellen dat hun moeder dood is. Hoe zou ik het zelf willen horen als ik een kind was? Hoe reageerde ik toen mijn oma doodging? Ik herinner me dat ik het toen best griezelig vond, omdat ik het ook niet begreep. En ik durfde oma niet aan te raken. Ik was tien, deze kinderen zijn hooguit vijf en zeven.

Ik ga op mijn hurken voor de kleintjes zitten. ‘Weten jullie wat er aan de hand is?’

‘Mama is ziek’, zegt de oudste.

‘Ja, mama is ziek, maar mama is nu...’

Ik kijk snel om me heen in de kamer. Niets duidt erop dat ze in God geloven.

‘Mama slaapt’, zeg ik dan. ‘Maar het is een heel speciale slaap, want mama wordt nooit meer wakker. Mama was heel ziek en daardoor is dat gekomen.’

De hemel. Kan ik dat zeggen? Ik waag het erop.

‘Mama is nu in de hemel. Maar haar lichaam is hier en dat is hetzelfde als eerst. Je mag mama gewoon aanraken, je mag ook tegen haar aan gaan zitten, dat is helemaal niet eng. Alleen, mama voelt niet meer warm aan.’

Oké. Dat moeten ze even laten bezinken, maar dan willen ze toch wel haar hand vasthouden en naast haar zitten. Ik ben blij dat ze niet bang zijn, al kunnen ze nog niet bevatten dat hun moeder echt dood is. Ik haal diep adem.

Inmiddels is de huisarts binnengekomen en praat even met de man des huizes, die langeslagen aan de eettafel zit. Hij houdt zijn hoofd in zijn handen en ziet er ineens tien jaar ouder uit.

Ik kijk weer naar de kinderen. Me afsluiten is er vanavond niet bij, het leed van dit gezin komt heel dichtbij. Ik denk aan het tweetal, dat nu verder moet zonder moeder.

Hoe graag ik ook iets voor dit gezin wil doen, ons werk zit erop. We dragen alles over aan de huisarts. Vlak voor ik de deur uitloop, kijkt een van de jongetjes me ineens nadenkend aan. Ik verwacht een moeilijke vraag en orden mijn gedachten over de hemel, God, eeuwige slaap en de tere kinderziel.

‘Zeg, mogen wij eens even in de ambulance kijken?’

‘Ja!’ roept zijn broertje. Hij springt van het bed. ‘Best vet, dat zwaailicht.’